

ประสิทธิผลของการเยียวยาแบบพื้นบ้าน¹

อภิศาสตร์ ศิมศิริอุฎก²

การผสมผสานการแพทย์แบบ โยคะและการแพทย์พื้นบ้านเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพของประเทศไทยก่อให้เกิดความหมายที่แตกต่างระหว่างประสิทธิผล (effectiveness) และประสิทธิภาพ (efficacy)³ ของการรักษาระบบพื้นบ้านเกี่ยวกับวิธีการหาวิทยาศาสตร์ที่เข้ากันได้ของระบบเหล่านี้คือได้ ในจิตโลกตะวันตกแนวคิด evidence-based medicine (EBM)⁴ เป็นแนวคิดที่มุ่งนำมาใช้ที่เฉพาะเจาะจงประสิทธิภาพของการรักษาการแพทย์ต่างๆ และเน้นที่เหตุผลว่าทำไมจึงเลือกสมมติฐานการแพทย์ต่างๆ แต่สำหรับ EBM ไม่เน้นการประเมินการแพทย์ทางเลือกต่างๆ กลับเน้นไปที่การรักษาแบบเฉพาะบุคคล การผสมผสานการแพทย์พื้นบ้านเข้ากันได้ highly individualized, context sensitive, self-healing, mind-body control centered &c. patient-healer relation concerned (Anthony 1992) ที่อาจถูกควบคุมไม่ได้มีผลต่อการทดลองการแพทย์พื้นบ้านเป็นองค์ประกอบที่ไม่ใช่การทดลอง ไม่ทำเชิงวิจัย

การที่คนประสิทธิภาพของการเยียวยาแบบพื้นบ้าน (indigenous healing) เป็นแนวคิด EBM ที่มีลักษณะเฉพาะ นอกจากไม่ได้ถือการแพทย์ทางวิทยาศาสตร์และการเยียวยาแบบพื้นบ้านได้อย่างรอบคอบแล้ว ยังกล่าวได้ระบบบริการสุขภาพและสุขภาพจิตของการเยียวยาแบบพื้นบ้าน การศึกษาที่ถือการวิจัยที่ผ่านๆ การศึกษาประสิทธิผลของการแพทย์พื้นบ้านที่อิงกับหลักฐานที่เป็นกระบวนการของการเยียวยา (healing process) เป็นกระบวนการที่ หรือ ผู้ป่วย ครอบครัว ชุมชน และบริบทแวดล้อมอื่นๆ ถูกนำมาพิจารณาอย่างไม่สมบูรณ์ เช่น กระบวนการที่ถือว่าอาจนับทั้งการแพทย์พื้นบ้านและวิทยาศาสตร์การแพทย์สุขภาพ การทดลองการให้บริการสุขภาพทางเลือกต่างๆ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลกับผู้ป่วยโดยตรง การขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนและจิตวิญญาณของและผู้ป่วย และกระบวนการของการเยียวยาที่ถือว่าโลกทัศน์ (local world)⁵ ซึ่งเป็น social sphere ที่ผู้คนในกระบวนการเยียวยาจำเป็นต้องมีการสื่อสารและการมีส่วนร่วม (interpersonal communication and engagement) &c. มีคุณค่า (value) มาก่อนการเข้าถึง local world นั้น โลกทัศน์หรือองค์ประกอบ วิถีชีวิต การปฏิบัติทางจิต และการสื่อสารสัมพันธ์ local world นั้นไม่ใช่กระบวนการของการเยียวยาที่เหมือนกัน

¹ *Indigenous or Traditional vs. Evidence-based Medicine: The Effectiveness of Indigenous Healing of HYPERTENSION in China and Thailand*

² *Indigenous Knowledge Institute for Social Science Research Institute, University of Mahachulalongkornrajavidyalaya*

³ *EBM* เป็นวิธีการที่เฉพาะเจาะจงที่ประเมินประสิทธิภาพของการรักษาโดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ที่เข้มงวดและโปร่งใส โดยอาศัยหลักฐานการวิจัยที่เชื่อถือได้ในการประเมินประสิทธิภาพของการรักษาทางการแพทย์ ซึ่งการประเมินที่โปร่งใสที่เข้มงวด (หรือที่เรียกว่าการประเมินอย่างเป็นระบบ) เป็นการประเมินที่เข้มงวดที่สุดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการรักษาทางการแพทย์

⁴ *Evidence-based medicine* เป็นการแพทย์ที่เน้นหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นหลัก เป็นการนำเอาหลักฐานที่ดีที่สุดที่มีอยู่มาใช้ในการตัดสินใจทางการแพทย์ (หรือที่เรียกว่า *best evidence synthesis*) โดยที่ *best evidence synthesis* เป็นคำย่อของ *best available research, case series, case studies* เป็นต้น

⁵ *Indigenous knowledge* เป็นองค์ความรู้ที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีตและสืบทอดกันมา ซึ่งมีความหมายที่กว้างขวางครอบคลุมถึงประสบการณ์ ความรู้ และทักษะที่สั่งสมกันมาจากรุ่นสู่รุ่น